

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2987

Vragen van het lid **De Krom** (VVD) aan de ministers van Justitie en voor Wonen, Wijken en Integratie en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevr. Van Bijsterveldt-Vliegenthart, over *kinderen die in het buitenland achtergelaten of uitgehuwelijkt worden*. (Ingezonden 8 april 2009)

1
Bent u bekend met het artikel «Achter die meiden aan»?¹

2
Hoeveel kinderen met de Nederlandse nationaliteit c.q. een verblijfsvergunning in Nederland komen jaarlijks na (tijdelijk) verblijf in het buitenland niet terug naar Nederland?

3
Heeft u zicht op het aantal kinderen dat van school wegblijft wegens het volgen c.q. voortzetten van onderwijs aan een buitenlandse onderwijsinstelling? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u een overzicht geven van het aantal gevallen uitgesplitst naar land? Wat vindt u hiervan?

4
Heeft u zicht op het aantal kinderen dat van school wegblijft wegens uithuwelijking in het buitenland? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u een overzicht geven van het aantal

gevallen van uithuwelijking uitgesplitst naar land? Wat vindt u hiervan?

5
Hoeveel gevallen van uithuwelijking van volwassenen met de Nederlandse nationaliteit of een verblijfsvergunning c.q. asielstatus in Nederland zijn bij u bekend? Kunt u dit categorisch toelichten?

6
Komt het voor dat ouders ontheffing hebben van de leerplicht wegens onderwijs in het buitenland, maar in werkelijkheid hun kind uithuwelijken? Zo ja, kunt u een overzicht geven van het aantal gevallen, uitgesplitst naar land? Wat vindt u hiervan?

7
Heeft het uithuwelijken van een minderjarig kind dat wegens onderwijs in het buitenland verblijft, gevolgen voor de kindgerelateerde subsidies die ouders in Nederland kunnen ontvangen?

8
Deelt u de mening dat het uithuwelijken van minderjarigen zeer onwenselijk is en moet worden tegengegaan? Zo ja, wat heeft u ondernomen om het uithuwelijken en achterlaten in het buitenland tegen te gaan?

9
Deelt u de mening dat aan het uithuwelijken van minderjarige Nederlanders en van minderjarigen

met een Nederlandse verblijfsstatus juridische c.q. verblijfsrechtelijke gevolgen moeten kunnen worden verbonden? Zo nee, kunt u uitgebreid toelichten waarom niet?

10
Kunt u gedetailleerd aangeven hoe u toezicht houdt op het daadwerkelijk volgen van onderwijs bij kinderen die ontheffing hebben van de Nederlandse leerplicht wegens het volgen van onderwijs in het buitenland? Welke mogelijke gevolgen kunnen worden verbonden aan het niet voldoen aan de leerplichtvereisten?

11
Bent u van mening dat Nederlandse kinderen die langdurig in het buitenland verblijven en ter plaatse een opleiding genieten, in mindere mate ingeburgerd c.q. geïntegreerd zijn in de Nederlandse samenleving en in sommige gevallen de Nederlandse taal niet (voldoende) machtig zullen zijn? Welke gevolgen verbindt u hieraan?

12
Bent u bereid een onderzoek te doen naar de motivatie van migranten om hun kinderen langdurig naar het buitenland te sturen om daar onderwijs te volgen? Bent u tevens bereid in dit onderzoek te kijken naar de mogelijke gevolgen van dit langdurig verblijf in het buitenland voor deze kinderen en eventueel voor

de Nederlandse samenleving bij terugkeer naar Nederland?

¹ De Pers, 6 april 2009.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Albayrak** (Justitie), mede namens de minister voor Wonen, Wijken en Integratie en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Van Bijsterveldt-Vliegenthart (ontvangen 19 juni 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2598

1

Ja.

2

De hier gevraagde gegevens worden niet centraal geregistreerd en zijn dan ook niet beschikbaar.

Bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) wordt wel een handmatige registratie bijgehouden van het aantal achtergelaten kinderen dat zich tot de Nederlandse vertegenwoordiging in het buitenland wendt en vraagt om facilitering van de terugkeer naar Nederland. Vanaf het begin van de handmatige registratie in 2005 tot medio april 2009 zijn in totaal 14 van dergelijke verzoeken door of mede ten behoeve van minderjarige kinderen gedaan. De achterliggende reden van de achterlating wordt daarbij overigens niet geregistreerd.

3

Ouders kunnen ervoor kiezen hun kinderen onderwijs te laten volgen in het buitenland. Ouders laten hierbij hun kinderen ingeschreven in Nederland of schrijven hun kinderen bij verhuizing uit het bevolkingsregister uit. Als kinderen worden uitgeschreven, vallen zij niet meer onder de Leerplichtwet 1969, maar onder de regelgeving van het vestigingsland. Vrijstelling van de Leerplichtwet 1969 vanwege het volgen van onderwijs in het buitenland kan, indien ouders een verklaring van het hoofd van de school in het buitenland overleggen aan de leerplichtambtenaar. Dit moet elk jaar opnieuw voor 1 juli. Er zijn slechts schattingen bekend over de aantallen kinderen die onderwijs volgen in het buitenland. De Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) heeft in april 2006 advies uitgebracht over scholing van allochtone kinderen in het land van herkomst¹. U heeft dit

advies bij brief van 1 mei 2006 ontvangen². In het advies wordt verwezen naar de schatting van circa 16.000 Nederlandse kinderen die in het schooljaar 2005/2006 ingeschreven stonden in het Vlaamse onderwijs. Tussen de 2.500 en 5.000 in Nederland geboren allochtone kinderen volgen onderwijs in het land van herkomst.

4 en 6

De gemeenten rapporteren de cijfers van het schoolverzuim en niet de oorzaken daarvan. Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969 is overgedragen aan gemeenten. Gemeenten kunnen zo voor een effectieve aanpak van schoolverzuim inspelen op signalen uit de praktijk. Ingrado, de leerplichtafdelingen van de vier grote steden en de inspectie van het onderwijs gaven aan geen signalen te hebben ontvangen over achterlating van leerplichtigen, dan wel herkennen dit niet als een groot probleem. Hierbij kan sprake zijn van onvoldoende herkenning van de problematiek, bijvoorbeeld omdat signalen niet altijd eenduidig zijn. Het is belangrijk dat signalen van huwelijksdwang en achterlating worden opgemerkt. Scholen en leerplichtambtenaren kunnen dergelijke signalen inbrengen in het Zorg en Advies Team van de school. Het sociale netwerk van hulpverleningspartners kan dan zonnodig actie nemen. De Leerplichtwet biedt geen mogelijkheid om een leerplichtige in het buitenland terug naar Nederland te laten komen. De Leerplichtwet kan wel leiden tot strafvervolgning van de ouders. Zodra ouders hun kind uitschrijven uit de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA), vanwege de woonplaats in het buitenland, is de Leerplichtwet niet meer van toepassing.

5

Er zijn geen cijfers beschikbaar over het aantal huwelijken dat via uithuwelijking tot stand komt of dat onder dwang wordt gesloten. Zoals de ACVZ reeds vaststelde in haar advies «Tot het huwelijk gedwongen» (2005) is het vaststellen van dwang verre van eenvoudig. Dit komt doordat huwelijksdwang zich afspeelt in de privésfeer en eerst in de openbaarheid komt in een conflictsituatie. Mede om deze reden heeft het kabinet aangegeven huwelijksdwang

als mogelijke factor mee te nemen in onderzoeken naar het voorkomen van eergeerelateerd geweld. Onder meer het Landelijk Expertisecentrum Eergeerelateerd Geweld (LEC) bij de politie Haaglanden doet hier onderzoek naar. Uw Kamer wordt hier nader over geïnformeerd in de voortgangsrapportages van het programma Eergeerelateerd Geweld.

7

Het al dan niet gehuwd zijn van een kind onder de 18 jaar is niet relevant voor het recht op kinderbijslag. Doorgaans zal het kind na het huwelijk worden onderhouden door de partner en zullen de ouders van het kind niet meer voldoen aan de onderhoudsvoorwaarden van de Algemene kinderbijslagwet (AKW). Ook is het mogelijk dat het kind door het huwelijk niet meer aan de tijdsbestedingseisen van de AKW voldoet. Ik ga er dan ook vanuit dat in het merendeel van de gevallen de kinderbijslag vervalt en er ook geen sprake is van een eventueel kindgebonden budget.

8 en 9

Ik ben van mening dat het uithuwelijken van minderjarigen dient te worden bestreden. Indien er sprake is van dwang, bedreiging of geweld zijn voorbereidingshandelingen tot een huwelijk strafbaar of (civielrechtelijk) nietig of vernietigbaar. In veel landen is het voltrekken van een wettelijk huwelijk waarbij een minderjarige is betrokken doorgaans ook niet toegestaan. Om te komen tot een effectieve aanpak ter voorkoming en bestrijding van (voorbereidingshandelingen voor) gedwongen huwelijken en achterlating, heb ik uw Kamer toegezegd onderzoek te zullen doen naar de mogelijkheden om strafrechtelijk of anderszins tegen huwelijksdwang op te treden³. Binnenkort wordt een tweetal onderzoeken naar de situatie van huwelijksdwang in Nederland en naar de aanpak van deze problematiek in een aantal ons omringende landen gepubliceerd en aan uw Kamer toegestuurd. Conform het huidige beleid is voor verblijfsbeëindiging op grond van de openbare orde vereist dat het belang van de Nederlandse samenleving bij beëindiging van het verblijf zwaarder weegt dan het belang van de vreemdeling en zijn gezinsleden bij voorzetting van het verblijf. Hierbij

wordt de duur van het verblijf van de vreemdeling op grond van een verblijfsvergunning gerelateerd aan de ernst van de inbreuk op de openbare orde (glijdende schaal). In dit verband wordt niet getreden buiten de kaders die internationale regelgeving daarvoor stelt, zoals artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). Aan een veroordeling door de strafrechter (wegens hierboven genoemde strafbare feiten) kunnen derhalve zonnodig al vreemdelingrechtelijke consequenties worden verbonden.

De werkgroep Mudawwannah ontvangt reeds een aantal jaar subsidie ten behoeve van voorlichtingsactiviteiten over achterlating, welke voorlichting de komende periode wordt uitgebreid. In aanvulling daarop wordt nog voor de zomer gestart met voorlichtingsactiviteiten gericht op potentiële slachtoffers van huwelijksdwang. Het beleid kent mogelijkheden voor terugkeer naar Nederland van vreemdelingen die tegen hun wil zijn achtergelaten na geruime tijd rechtmatig in Nederland te hebben verbleven.

10 Ouders die ontheffing vragen van de Leerplichtwet 1969 dienen op grond van artikel 9 van de Leerplichtwet 1969 een verklaring van het schoolhoofd van de school in het buitenland te overleggen aan de leerplichtambtenaar, waaruit blijkt dat de jongere als leerling op de school staat ingeschreven en de school geregeld bezoekt, als bedoeld in artikel 5, onderdeel c, van de Leerplichtwet. Het is aan de leerplichtambtenaar om te beoordelen of sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 5, onderdeel c, en wordt voldaan aan de voorwaarde van artikel 9 van de Leerplichtwet. De leerplichtambtenaar houdt immers toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969 en beoordeelt het beroep op vrijstelling. Als de leerplichtambtenaar van oordeel is dat geen sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 5, onderdeel c, zal hij – op grond van de verplichting die is opgenomen in artikel 22, eerste lid, van de Leerplichtwet – een onderzoek instellen en trachten de

verantwoordelijke personen ertoe te bewegen hun verplichtingen na te komen. Als dat geen effect sorteert, kan de leerplichtambtenaar een proces-verbaal opmaken. Het is vervolgens aan de rechter om hierover een oordeel te vellen. Ouders kunnen worden bestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste een maand of een geldboete van ten hoogste €3.700.

11

Langdurig verblijf van kinderen in het buitenland kan ten gevolge hebben dat betrokkenen achterstanden oplopen voor wat de integratie betreft en met name de beheersing van de Nederlandse taal. Het bevorderen van instroom in het reguliere Nederlandse onderwijs bij terugkeer naar Nederland is daarom van belang.

Indien deze kinderen bij terugkomst naar Nederland niet langer leerplichtig zijn en bij terugkomst de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, vallen zij als inburgeringsplichtige onder de Wet Inburgering indien zij een vreemde nationaliteit bezitten. Ten aanzien van kinderen met de Nederlandse nationaliteit bestaat deze inburgeringsplicht niet.

12

Het eerdergenoemde adviesrapport van de ACVZ over scholing van allochtone kinderen in het land van herkomst¹ geeft aan dat de motieven van ouders om hun kinderen naar het buitenland te sturen voor onderwijs divers zijn. De motieven zijn te categoriseren als educatief, sociaal, cultureel en economisch. Ouders achten bijvoorbeeld een goede vorming in de taal en cultuur van het land van herkomst van belang voor hun kinderen. Soms wordt die bewerkstelligd door onderwijs in het buitenland.

De ACVZ concludeert dat het schoolgaan in het herkomstland door allochtone in Nederland geboren kinderen, een marginaal verschijnsel is. Het betreft 0,4% tot 0,9% van het totale aantal allochtone leerlingen in Nederland. Daarnaast heeft de ACVZ geconcludeerd dat er indicaties zijn dat het verschijnsel in de voorafgaande jaren in omvang is afgenomen. Jonge ouders zoeken de oplossingen voor problemen, die eerdere generaties motiveerden om hun kinderen in het herkomstland te laten scholen, in toenemende mate in Nederland. Op collectief niveau blijkt

niet dat de samenleving als geheel door dit verschijnsel serieuze schade ondervindt. Op individueel niveau dreigt voor sommigen versterking van de achterstandspositie, voor anderen gloort een betere toekomst in Nederland mede door het verblijf in het buitenland.

¹ Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken, Terug naar school, april 2006.

² Kamerstukken II, 2006/07, 28689, nr. 42.

³ Handelingen II 2006/07, nr. 46, pag. 2766–2770.